

سیره حکومتی امام زمان (عج)

دوران پس از ظهور حضرت مهدی (عج) بدون شک، والاترین و شکوفاترین و ارج مندترین، فصل تاریخ انسانیت است. آن دوران، دورانی است که وعده های خداوند درباره ی خلافت مؤمنان و امامت مستضعفان و وارث صالحان، عملی می گردد و جهان با قدرت الهی آخرین پرچمدار عدالت و توحید، صحنه ی شکوه مندترین جلوه های عبادت پروردگار می شود.

در احادیث مختلف، گوشه هایی از عظمت آن دوران به تصویر کشیده شده است. ما، با استفاده از این احادیث، برخی از کارهایی را که امام زمان (عج) برای ایجاد جامعه ای متکامل و ایده ال، انجام می دهند، اشاره می کنیم:

۱- حاکمیت اسلام در سراسر هستی

بعد از ظهور امام زمان (علیه السلام) عده ای علیه آن حضرت وارد جنگ می شوند و سعی خواهند کرد تا از تشکیل حکومت عدل الهی بر روی زمین - که وعده ی آن، از سوی انبیا و امامان (علیهم السلام) داده شده است - جلوگیری کنند. امام (علیه السلام) ابتدا، آنان را به راه حق دعوت خواهد کرد و اگر قبول نکردند، با آنان وارد کارزار می شود و هرگونه فساد و کژی را نابود خواهد کرد.

امام باقر (علیه السلام) در تفسیر آیه ی (وَ قَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةً وَ يَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ لِلَّهِ) می فرماید: تأویل این آیه، هنوز نیامده است... پس زمانی که تأویل آن فرا رسد، مشرکان کشته می شوند، مگر موحد شوند و شرکی باقی نماند. و در حدیث دیگری می فرماید: با مشرکان جنگ می کنند تا این که موحد شوند و شریکی برای خدا قرار ندهند. چنان (امنیتی حاصل) می شود که پیر زن کهنسال، از مشرق به مغرب می رود، بدون آن که کسی جلوی او را بگیرد. امام صادق (علیه السلام) می فرماید: إذا قام القائم لایبقی أرض إلا نودی فیها شهادة أن لا إله إلا الله و أن محمداً رسول الله؛ زمانی که قائم (علیه السلام) قیام کند، هیچ سرزمینی نمی ماند، مگر این که ندای شهادتین (لا إله إلا الله و محمد رسول الله) در آن طنین اندازد.

۲- احیای قرآن و معارف قرآنی

امیرالمؤمنین (علیه السلام) با اشاره به قیام حضرت مهدی (عج) می فرماید: کأنی أنظر الی شیعتنا بمسجد الکوفه و قد ضربوا الفساطیط یعلمون الناس القرآن کما أنزل؛ گویا شیعیان ما اهل بیت (علیه السلام) را می بینم که در مسجد کوفه گرد آمده اند و خیمه هایی برافراشته اند و در آن ها قرآن را آن چنان که نازل شده است، به مردم یاد می دهند. بنابراین، محور حرکت نهضت جهانی امام مهدی، قرآن است و آن حضرت با تعلیم قرآن، آن را سرمشق زندگی انسان ها قرار خواهند داد. حضرت علی (علیه السلام) در بیان احوال زمان ظهور امام مهدی (عج) می فرماید: (امام مهدی) هوای نفس را به هدایت و رستگاری برمی گرداند، زمانی که مردم هدایت را به هوای نفس تبدیل کرده باشند، و رأی را به قرآن برمی گرداند، زمانی که مردم قرآن را به رأی و اندیشه مبدل کرده باشند.

۳- گسترش عدالت و رفع ستم

مهم ترین شاخص قیام امام مهدی (عج) که تقریباً در اکثر روایات مربوط به آن حضرت ذکر شده است، ریشه کن ساختن ظلم و ستم و فراگیر کردن عدل و قسط در سراسر گیتی است، به گونه ای که می توان ادعا کرد که جمله ی «یَمَلَأُ الْأَرْضَ قِسْطاً وَعَدْلًا کَمَا مَلَأَتْ ظُلْمًا وَجُورًا» که در اکثر احادیث ذکر شده، هم تواتر لفظی دارد و هم تواتر معنوی. پیامبر(صلی الله علیه وآله) می فرماید: قیامت بر پا نمی شود، مگر این که مردی از اهل بیت من که اسمش شبیه اسم من است، حاکم شود و زمین را پر از عدل و قسط کند، همان گونه که پر از ظلم و جور شده بود.

۴- گرایش دوباره به اسلام حقیقی

بعد از وفات پیامبر اسلام(صلی الله علیه وآله) و واقعه ی سقیفه بنی ساعده، خلفا سعی کردند با منع نقل و تدوین احادیث پیامبر(صلی الله علیه وآله) از روشن شدن جایگاه اهل بیت(علیه السلام) - که به عنوان مفسران دین اسلام و ثقل اصغر نقش هدایت جامعه را داشتند - جلوگیری کنند و همین امر موجب شد تا انحرافات و گمراهی هایی که دامن گیر سایر ادیان شده بود، در میان مسلمانان نیز شیوع یابد و برخی عناصر یهودی و مسیحی، با کمک دستگاه خلافت، اسلام را مطابق سلیقه ی خود و مناسب با منافع حاکمان توجیه و تفسیر کنند و موجب جدایی هر چه بیش تر مردم از اهل بیت(علیهم السلام) شوند. افرادی مانند تمیم داری، وهب بن منبه، کعب الاحبار، ابوهریره، عروه بین زبیر، عبدالله بن عمر، ... با تفسیرهایی که بیش تر با هواهای نفسانی و خواسته های حاکمان مطابقت داشت از همان آغاز، موجب بروز برخی انحرافات و بعدها ایجاد فرقه های کلامی در زمان های بعد و... شدند و مردم را از چشمه ی علم اهل بیت(علیه السلام) محروم ساختند. به همین دلیل، آن گاه که امام زمان(علیه السلام) قیام می کند، به پیراستن دین اسلام از انحرافات و پیرایه هایی خواهد پرداخت که از سوی منحرفان بر دین اسلام تحمیل شده است و مردم را به اسلامی که پیامبر(صلی الله علیه وآله) آن را ابلاغ کرده بود، دعوت خواهد کرد.

امام صادق(علیه السلام) می فرماید: زمانی که حضرت قائم(علیه السلام) قیام می کند، مردم را مجدداً به اسلام فرا می خواند و به امری هدایت می کند که فراموش شد و جمهور از آن منحرف شده اند...

۵- فراوان شدن نعمت های دنیوی

یکی از مطالب مهم که در احادیث مربوط به امام زمان (عج) بر آن تأکید شده است، وفور نعمت های مادی در زمان حکومت امام مهدی(علیه السلام) است. پیامبر اکرم(صلی الله علیه وآله) می فرماید: ... یظهر الله له کنوز الأرض و معادنھا؛ خداوند، گنج های زمین و معادن آن را برای امام مهدی (عج) ظاهر خواهد کرد.

از امیرالمؤمنین(علیه السلام) نقل شده که فرمود: ...هنگامی که قائم ما قیام کند، آسمان، باران خود را فرو خواهد ریخت و زمین، گیاهان خود را خواهد رویانید... به گونه ای که زن، میان عراق و شام راه خواهد رفت و همه جا بر روی گیاه پا خواهد گذاشت... .

۶- عمران و آبادی

امام زمان (علیه السلام) علاوه بر هدایت دینی، اجتماعی، سیاسی، به امور دنیوی نیز رسیدگی می کند و به عمران و آبادی شهرها و روستاها خواهد پرداخت. امام باقر (علیه السلام) می فرماید: فلا یبقی فی الأرض خراباً الا عمراً؛ بر روی زمین، هیچ خرابی نخواهد بود، مگر این که آباد خواهد شد. مفضل از امام صادق (علیه السلام) نقل می کند که آن حضرت فرمود: هنگامی که قائم آل محمد (علیهم السلام) قیام کند، در پشت کوفه، مسجدی بنا خواهد کرد که هزار در دارد و خانه های کوفه به نهر کربلا متصل خواهد شد. در حدیث دیگری نقل شده که امام مهدی (علیه السلام) راه ها را وسیع می کند، آب های ناودان ها و فاضلاب ها را که به راه های عمومی می ریزد، قطع می کند و چیزهایی را موجب راه بندان می شوند، رفع می کند. خلاصه، امور شهری را سامان خواهد داد.

۷- تکامل علمی و عقلی مردم

امام مهدی (عج) با نهضت خود، درهای رحمت را باز می کند و موجب تکامل علوم و صنایع خواهد شد و علوم، چنان رشد و گسترش خواهد یافت که همه شگفت زده خواهند شد. امام صادق (علیه السلام) می فرماید: علم، بیست و هفت حرف است. تمام آن چه انبیا آورده اند، دو حرف است و مردم، تا امروز، بیش از آن دو حرف نمی شناسند. هنگامی که قائم ما (علیه السلام) قیام کند، بیست و پنج حرف را می آورد و بین مردم توسعه خواهد داد و به دو حرف قبلی اضافه خواهد کرد تا بیست و هفت حرف کامل شود. این حدیث، نشانه ی سرعت و شتاب زدگی و گسترش و توسعه ی علوم در میان مردم است که به دست امام مهدی (عج) صورت خواهد گرفت، به گونه ای که در مدت حکومت آن حضرت، مردم، بیش از ده برابر آن چه را از زمان خلقت تا زمان قیام آن حضرت از علم به دست آورده بودند، به دست خواهند آورد. در روایت دیگری امام باقر (علیه السلام) می فرماید: هنگامی که قائم ما قیام کند، دست خود را بر روی سر بندگان خواهد گذاشت و بدین وسیله، عقل های آنان جمع می شود و اخلاقشان کامل می شود. از مجموع احادیث، استنباط می شود که برای انسان، در دوره ی حکومت امام مهدی (عج) تمام ایده آل ها و آرزوهای حقی که دارد و ممکن است که بر آن ها دست بیازد، تحقق خواهد یافت و از نظر علمی، اخلاقی، اقتصادی، امنیتی، ... به کمال مطلوب خود، خواهد رسید.